

Statens vegvesen

Likelydende brev
Se vedlagt liste

Behandlerenhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Anette Hauge - +47 22073701

Vår referanse:
2011/046103-014

Deres referanse:

Vår dato:
23.03.2012

Høring vedrørende lengde for busser til bruk i Trollstigen

Vegdirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift om nærmere bestemmelser om tillatte vektor og dimensjoner for offentlig veg (vedlegg 1 til forskrift om bruk av kjøretøy) pkt. 4 bokstav a).

1. Bakgrunn

Vegdirektoratet fikk våren 2011 i oppdrag fra Samferdselsdepartementet å utforme en prøveordning for bruk av treakslede busser med lengde inntil 13,10 m og tvangsstyrt aksel i Trollstigen. Prøveordningen løp fra åpningen av sesongen 2011 til 15. september 2011. Vegdirektoratet har mottatt i hovedsak positive tilbakemeldinger på ordningen.

Veglisten for Møre og Romsdal, jf. bruksforskriftens vedlegg 1 pkt. 4 angir største tillatte lengde for strekningen Fv. 63 Stigrøra – Isterdalssetra (Trollstigen) som 12,40 m. Forskrift om bruk av kjøretøy (FOR 1990-01-25-92, heretter bruksforskriften) § 6-2 gir Vegdirektoratet hjemmel til å gjøre generelle unntak fra forskriftens bestemmelser, herunder bestemmelsene i vedlegg 1. Ettersom oppdraget kom kort tid før sesongstart ble prøveordningen gitt ved en generell dispensasjon.

Prøveordningen vil potensielt omfatte svært mange kjøretøy. Det er derfor gode grunner for at en slik ordning forskriftsfestes. Samferdselsdepartementet ønsker å legge til rette for en videreføring av ordningen for sesongen 2012 på samme vilkår som tidligere. De ber videre i brev av 19. mars 2012 at sesongen 2012 gjennomføres ved forskrift. Ettersom høringen er en videreføring av en eksisterende ordning, anser Departementet at høringen kan settes ned mot utredningsinstruksens alminnelige minimum på seks uker.

Ved utgangen av 2012-sesongen skal prøveordningen evalueres. Basert på erfaringene gjort i 2011 og 2012 skal det vurderes om ordningen skal bli permanent.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

2. Høringsfrist

Høringsbrev er gjort tilgjengelig på www.vegvesen.no.

Eventuelle kommentarer eller merknader til endringsforslagene må sendes firmapost@vegvesen.no eller Statens vegvesen Vegdirektoratet, Trafikant- og kjøretøyavdelingen, PB 8142 Dep, 0033 Oslo, innen **4. mai 2012**. Det kan ikke påregnes at svar som er innkommet etter fristen blir tatt i betraktning.

3. Fremkommelighet

Kravet til maks lengde for busser i Trollstigen er gitt av hensyn til bussenes og de andre trafikanters sikkerhet og fremkommelighet. Veggen er bratt med mange krappe svinger. Ved lengre busser enn 12,40 m var det fare for at de ikke ville klare de krappeste svingene. Videre er møteplassene dimensjonert ut fra dagens lengde på bussene.

Fylkeskommunen har i budsjettet for 2012 satt av en sum for å utbedre de trangeste svingene i Trollstigen. Arbeidet med dette er forventet å være fullført i løpet av 2012. Nasjonale Turistveger arbeider med utbygging på Stigseterøra. Også denne forventes å være ferdigstilt i løpet av sommeren 2012. Utbedring av veggen kan føre til en økt turisttrafikk i området.

Tilbakemeldinger fra Trafikant- og kjøretøyavdelingen i Møre og Romsdal og politiet i Region midt viser at vegforholdene i Trollstigen er gode nok til å fortsette en praksis med lengre busser. Utfordringene er større på sjåførsiden, og da spesielt for de utenlandske sjåførene. De største utfordringene vil bli ved en kombinasjon av lang buss og uerfaren sjåfør.

4. Berging ved ulykke

I Trollstigen er deler av veggen meget smal. Hvis en buss blir sittende fast vil dette være til stor hinder for den øvrige trafikken.

Straumen Bil er det bilbergingsselskapet som tar bergingsoppdrag for buss i Trollstigen. Straumen bil bekrefter at uavhengig av lengde på buss, er det største problemet å komme frem til havaristen. Trafikken tetter seg med en gang. De forteller også at trafikken ofte blir stengt for sent slik at det hopper seg opp med trafikk. Oppdragene tar fra 2 timer til en halv dag.

Ved en bergingssituasjon i Trollstigen vil bergingsbilen måtte rygge opp eller ned, avhengig av hva som er kortest. I de tilfellene der veggen ikke tømmes står bilene tett og utålmodige turister beveger seg utenfor bilene. I andre tilfeller må veggen tømmes helt. Siden det ikke er plass til å snu må kjøretøy i "feil" retning da rygge tilbake. Det tar derfor ofte mange timer å få trafikken i gang igjen. Det har også forekommet at bergingsbilen ikke har klart å komme frem i den ene retningen, og må kjøre hele veien rundt for å komme til fra den andre. Særlig situasjoner der biler og busser må rygge tilbake er grunn til bekymring. Slik rygging oppleves som vanskelig og skremmende for turister som i utgangspunktet ikke er vant til å kjøre på denne typen veger. I tillegg til å være krevende for sjåføren er det heller ikke gitt at kjøretøyene har like god manøvrerbarhet ved rygging som de ellers har. Særlig i svingene vil dette representere et problem.

Disse problemene er generelle for buss. Prøveordningen i sommersesongen 2011 viste at det ikke var flere problemer med at busser ble sittende fast i Trollstigen enn tidligere sesonger.

Det er ikke blitt rapportert om hendelser som involverte busser som benyttet seg av dispensasjonen. Det er imidlertid grunn til å nevne at dispensasjonen for lengre busser ble fattet sent på året og at antallet busser med denne lengden som faktisk ble brukt langs Trollstigen derfor er usikkert. Utfordringen vil ligge hos sjåførenes evne til å mestre de krevende vegforholdene i Trollstigen.

5. Vilkår

5.1 Stående passasjerer

En avgjørende forutsetning for at lengre busser skal kunne kjøre i Trollstigen er at kjøringen ikke vil foregå med ståplasspassasjerer.

5.2 Ryggeegenskaper

I Trollstigen vil det være behov for gode ryggeegenskaper. Dette er viktig fordi rygging på strekningen kan være påkrevd, både på grunn av møtende trafikk og ved passering av de smaleste svingene. Her vil sjåførene noen ganger måtte rygge og foreta justeringer for å komme rundt.

En buss med lengde 13,10 m og svingbar aksel vil normalt ha samme eller noe bedre svingradius som en toakslet buss med lengde 12,40 m. Det finnes imidlertid to typer svingbar aksler, med forskjellige egenskaper hva gjelder rygging. Som vilkår for bruk av slik buss i Trollstigen vil det settes at bussen er utstyrt med tvangsstyrt aksel, da denne har bedre egenskaper ved rygging. Selv om de fleste produsenter ikke har tvangsstyrt aksel som standardutstyr, anser vi denne typen som den beste ved rygging under vanskelige forhold.

5.3 Kontroll og håndhevelse

Det er ikke et krav om at det innføres i vognkortet at kjøretøyet har svingbar aksel, og heller ikke av hvilken type denne eventuelt er, selv om dette i noen grad gjøres i praksis. I de tilfellene der det ikke fremgår av vognkortet hvilken type aksel bussen er utstyrt med, må sjåføren enten fremlegge dokumentasjon fra forhandler eller fabrikant på at akselen er av riktig type, eller at det er utstedt et bevis fra registreringslandets kjøretøymyndighet. Et krav må være at dokumentasjonen kan knyttes til det aktuelle kjøretøyet.

Kontroll av bussene vil gjøres på samme måte som i dag. Region midt forteller at de vil utføre stikkprøvekontroller. Det er ikke praktisk mulig å gjennomføre daglige kontroller.

6. Praktiske forhold

Den konkrete gjennomføringen av ordningen fra Statens vegvesens side med hensyn til håndhevelsen vil tilligge Region midt.

Det vil informeres om prøveordningen ved opplysning til bransjen i Norge og sentrale operatører i Europa. Informasjon vil også bli lagt ut på Statens vegvesens nettsider. Det er viktig at god informasjon når potensielle aktører på et så tidlig tidspunkt som mulig.

7. Forslag til forskriftsendring

På bakgrunn av det ovennevnte foreslås det at følgende forskriftsendring vedtas:

”Endring i forskrift 1. februar 2012 om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg (vedlegg 1 til forskrift om bruk av kjøretøy)

Fastsatt av Vegdirektoratet 1. februar 2012 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13 og delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1, jf. forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 5-2 nr. 2 bokstav a. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 14 (Rdir 85/3/EØF som endret senest ved Rdir 92/7/EØF og erstattet av Rdir 96/53/EF) og nr 15a (direktiv 2002/7/EF).

I

I forskrift 1. februar 2012 om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg (vedlegg 1 til forskrift om bruk av kjøretøy) gjøres følgende endring:

Punkt 4 skal lyde (*endringer kursiv og rødt*):

TILLATT KJØRETØY- OG VOGNTOGLENGDE FOR OFFENTLIG VEG

Offentlige veger har ulike største tillatte lengder.

For den enkelte vegstrekning er slike lengder fastsatt i riksveglisten i pkt. 6 nedenfor og i veglister for fylkesveger og kommunale veger.

a) Fra 1. januar 2007 gjelder følgende lengder for enkeltkjøretøy og vogntog:

Kjøretøy-/ vogntogtype	Tillatt lengde i meter		
	19,50 m-veger	15 m-veger	12,40 m-veger
Motorvogn, unntatt buss	12	12	12
Tilhenger, unntatt semitrailer og slepvogn til bruk i 22 m tømmervogntog	12	12	12
Motorvogn med slepvogn eller påhengsvogn	19,50	15	12,40
Motorvogn med semitrailer	17,50	15	12,40
Buss med 2 aksler ³	13,50 ^{1, 2}	13,50 ^{1, 2}	12,40
Buss med 3 aksler eller flere ³	15 ¹	15 ¹	12,40 ⁴
Leddbuss ³	18,75	15	12,40
Buss med slepvogn eller påhengsvogn	18,75	15	12,40

1 12,40 m for buss som er innrettet for kombinert transport av personer og gods ut over bagasje og som ikke innehar nasjonalt eller internasjonalt ruteløyve.

2 For buss registrert før 9. mars 2004 er tillatt lengde 15 m. Dette gjelder til 1. januar 2021.

3 Når buss registrert fra og med 9. mars 2004 står stille skal et vertikalt plan som tangerer kjøretøyets side (på den siden av kjøretøyet som vender ut fra sirkelen) og den ytterste sirkelradien, defineres ved å merke opp en linje på bakken. For leddebuss skal begge de to stive seksjonene plasseres parallelt med planet. Når kjøretøyet så kjører inn i sirkelen (nevnt nedenfor), må ingen del av kjøretøyet gå utenfor dette plan med mer enn 0,60 m.

4 På strekningen Fv. 63 Stigseterøra – Istedalssetra (Trollstigen) kan buss med tre aksler ha lengde inntil 13,10 m når den har tvangsstyrt aksel. Dokumentasjon for at bussen har slik aksel må medbringes og kunne fremvises ved forespørsel. Dokumentasjonen skal være utstedt av enten kjøretøyets produsent eller registreringslandets veg- eller kjøretøymyndighet, være på norsk eller engelsk og omtale det konkrete kjøretøyet. Kjøringen skal kun foregå med sittende passasjerer.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.”

Vi ber også om at samme fotnote for Fv. 63 Stigseterøra – Istedalssetra (Trollstigen) tas inn i Forskrift om tillatte vektor og dimensjoner for kjøretøy på fylke- og kommunale veger 2012 (vegliste for Møre og Romsdal) Møre og Romsdal av 12. desember 2011 nr. 1228.

Trafikant- og kjøretøyavdelingen
Med hilsen

Bodil Rønning Dreyer

Bodil Rønning Dreyer
direktør

Jon Molnes